ARCHIEFJES

II

Even kennismaken …

ARCHIEFJES

Marc VANDAELE

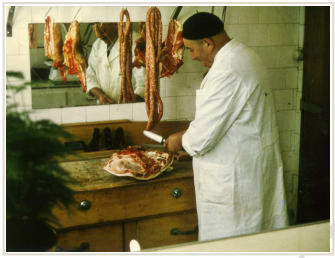

Even kennismaken …

©

Geboren in **1942** te Sint-Andries (Brugge), op de eerste verdieping van de 'beenhouwerij' naast **De Lange Munte**, mag ik mij wel Bruggeling noemen. Die prachtige, landelijke herberg langs de Gistelse Steenweg moest in 1964 - spijtig genoeg - de plaats ruimen voor een benzinestation.
Het was dus middenin de oorlog en **De Lange Munte**, uitgebaat door de gebroeders **Germain** en **Julien De Kimpe**, was toen aangeslagen door het Duitse leger, zoals ook de 'frigo' van onze slagerswinkel.

*Een van de eerste fotootjes uit mijn pril bestaan : Tante Ida, zus van moeder (Gerarda Castryck) met haar neefje op de schoot. Op de achtergrond zien we de 'voute' van **De Lange Munte** die toen als slaapzaal diende voor Duitse soldaten. Er hingen doeken om alle indiscreet inkijken te beletten.*
Na de oorlog werd het de vergaderplaats voor de tuinbouwvereniging Ste-Dorothea.

Volgens goed ingelichte bron - mijn zus was toen reeds 11 jaar oud - logeerden daar Duitse soldaten die bedrijvig waren in de Potteriehuizen van de Manitobalaan. Hun activiteiten moeten iets te maken hebben gehad met telefonie en aldus ook met het kasteel **Ter Linden**. Ze vertelde nog hoe het voor de kinderen van toen,

een spelletje was met die marcherende soldaten een eindje mee te lopen, hun heili-heilo meezingend. Mijn vroegste herinnering is het beeld van de 'schuilkelder' die zich bevond vòòr de herberg en waarin en waarop - na de bevrijding - de plaatselijke jeugd zich amuseerde. Naar het schijnt waren het grote, aaneengezette cementbuizen met vooraan en achteraan gemetselde toegangen. Het geheel was met zand en gras bedekt. Spijtig genoeg heb ik nooit een foto van die 'schuilkelder' gezien.

Aan de overzijde van de steenweg, rechtover de slagerij, bevonden zich typische huizen. Ze verdwenen om de verbreding van de Gistelse Steenweg mogelijk te maken. Jeugd- en scoutsvriend, **Johan SUFFYS**, heel actief op artistiek gebied, maakte deze mooie pasteltekening van de herberg 't NIEUW RIETHUIS en aanpalende huisjes. Laatste uitbater was de heer Fernand VANDERSCHAEGHE, die eveneens kapper was. Zijn kapsalon bevond zich op de 'voute' (2 grote vensters). Wegens de moderniseringswerken aan de steenweg - begin jaren 60 - moest hij uitwijken naar herberg DE KEIZER. Even later moest DE KEIZER plaats maken voor de aanleg van de expressweg (E 403).

Herberg 't NIEUW RIETHUIS en de oude huizen langs de steenweg, ter hoogte van IN DE LANGE MUNTE.

Pastel :
Johan SUFFYS

Anno 2012

Naast 't NIEUW RIETHUIS woonde Alida, en ernaast was er het groentenwinkeltje van Henri en Julie BEUSELINCK (dubbele deur). Het huisje verder, op de hoek *(niet afgebeeld)*, was bewoond door de familie van een van mijn speelkameraadjes : *Wilfriedje van 't hoekske*. Aan de overzijde van de steenweg was er de bakkerij van Charles (Cools) en Helodie.

ARCHIEFJES – Even kennismaken - Marc VANDAELE 3

In **1946** mocht ik mee met grote zus naar de Jozefienen in de Zilverstraat, naar de "bewaarklas" van Soeur Séraphine. Meestal gingen we met de tram; die stopte in de Noordzandstraat ter hoogte van de Dweersstraat, aan de ingang van het Sint-Lodewijkscollege. Soms op de fiets … Dan zat ik vooraan op het zadeltje dat mijn vader gemonteerd had op de buis van zijn zware fiets, zijn 'velo' met dikke 'ballonbanden'.
Vanaf 1947 mocht ik naar de grote school : de Frères. Aan de hand van een van de grote broers werd de afstand Lange Munte - Mariastraat vier keer per dag afgelegd. Langs het Pannenhuis en de "Phare" ging het tot de toenmalige grens van de stad Brugge. De Smedenpoort had er in 1944 flink van langs gekregen; de brug was immers gedynamiteerd geworden door de terugtrekkende Duitsers. De kogelgaten in de trampalen herinnerden ons aan het voorbije conflict. De 'overtocht' aan de Smedenpoort was toen een hele belevenis. De herstelling van de poort had het noodzakelijk gemaakt op de zijkant (kant Bloedput) een loopbrug over de stadswal aan te leggen zodat we daarlangs de overkant konden bereiken.

Zesenzestig jaar nadien, is er een dubbele loopbrug voor voetgangers afgewerkt en heeft de Smedenpoort een middeleeuwse tint gekregen. (2012)

Verder ging het via de Smedenstraat, waarin de Smedenkapel de belangrijkste baken was. Daar woonde een van mijn schoolvriendjes, Leo Maertens van de garage die de Britse auto's Hillman, Humber, Commer en Austin verdeelde. Groot was onze verwondering wanneer - op zekere morgen - we daar voorbijkwamen en een deel van de gevel was ingestort.
De mooie snoepwinkel van **Deleu** aan het einde van de Smedenstraat was steeds een motiverende tussenstop om een broekventje aan te sporen de tocht naar school tot een goed einde te brengen. De Vrijdagmarkt en het Zand moesten schuin gedwarst worden om de Zuidzandstraat te bereiken. De "beestenmarkt" aan de westkant van het Zand was in die jaren een plaats waar ettelijke minuten verloren

ARCHIEFJES

gingen bij het aanschouwen van de typische taferelen die zo'n markt met zich meebrengt: weerspannige stieren, af en toe een koe die zich losgerukt had en het plein overstak, wat meteen voor de nodige sensatie zorgde. In die periode waren nog de laatste gebouwen van het stationscomplex op het Zand overeind gebleven.

*± 1946 – **Raymond en Gerarda** met Marc en grote broer Guy aan de Vrijdagmarkt. We zien nog de resterende gebouwen (Post en Telegrafie) van het oud station.*

De afbraak ervan was ook een stukje sensatie voor de 'aankomende jeugd' van die tijd. Aan een kraan, gemonteerd op een van die typische legervrachtwagens die aannemers zich hadden kunnen aanschaffen na de oorlog, bengelde een zware bol die maar inbeukte op de gevel, tot die het begaf. Nadien bevond zich daar een lege ruimte waarvan de bodem ver van egaal was want bij felle regens ontstond er een enorme plas. Voor ons, kleine mannen, het ogenblik om thuis onze 'laarzen' aan te trekken in het vooruitzicht van de grote 'oversteek' op weg naar school.
In de Zuidzandstraat bevond zich een volgende "stopplaats" : de Sint-Salvatorkathedraal. Op de hoek was er de mooie apotheek van Karel Dewolf. Die blijft mij in het geheugen gegrift want het was daar dat ik voor het eerst in mijn leven een 'neger' heb gezien : een stoere man die op dat ogenblik uit de apotheek kwam! Een klein detail, maar velen van mijn generatie herinneren zich nog levendig wanneer ze voor het eerst met een 'zwarte' hebben kennisgemaakt, zò uitzonderlijk was het.
De hof rond de kathedraal was afgezet met hekwerk en we hadden gehoord dat het ooit een kerkhof was geweest. Het intrigeerde ons. We konden het ook vaststellen want telkens als de tuiniers van de stadsdienst er gewerkt hadden en de aarde wat hadden omgewoeld, zagen we de stukjes bot tussen de struiken liggen. Luguber!
Tegen de tralies stond de krantenkiosk van **Flavie**, de 'rondborstige' dame die in haar winkeltje de laatste editie van de kranten te koop aanbood. We zegden haar altijd goeiedag. Wat ons aantrok was het devotielichtje, achteraan in haar 'interieur', dat een spookachtig licht wierp in de "aubette". Een oude postkaart met Flavie heb ik altijd heel precieus bewaard.

Rechtover was er de koffiewinkel van De

ARCHIEFJES

Groof die - op de dagen dat er koffie werd gebrand - de straat vervulde met een heerlijke koffiegeur.
De hoek van de Zilverstraat stond bekend als het **Volkshuis** van de **BSP**, met andere woorden, de partij van **Achiel** Van Acker.
Namen we het Sint-Salvatorkoorstraatje en draaiden we het hoekje om aan het melkwinkeltje van Ste-Marie in de Mariastraat, dan waren we onmiddellijk aan de schoolpoort.

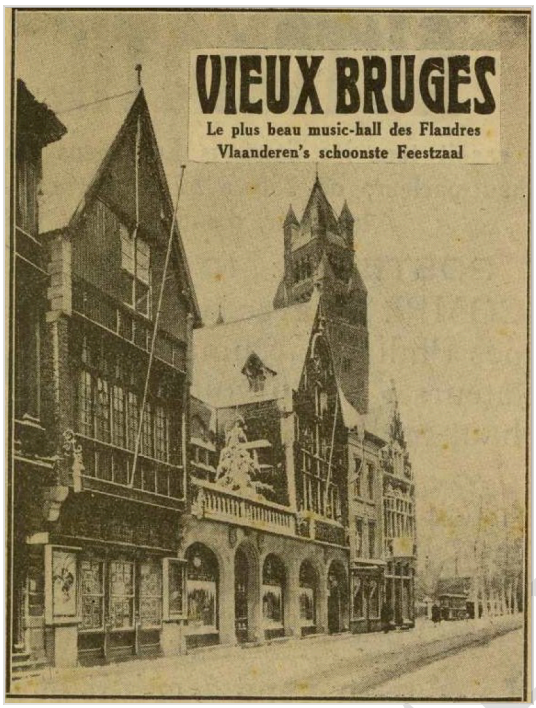

Gezelliger was het de Steenstraat te volgen tot het Simon Stevinplein want dan kwamen we voorbij een van de lievelingscinema's van de Bruggelingen : **Oud-Brugge**, beter bekend als de **Vieux Bruges**, met zijn mooie affiches.

*De **VIEUX BRUGES** zoals afgebeeld op een publiciteitsblad uit de tijd van mijn ouders – 1928.*

Aan de voorzijde, op het terras van de eerste verdieping, stonden dan die grote panelen opgesteld die de Brugse cinefielen in kennis moesten stellen van de films die binnenkort zouden vertoond worden. Me dunkt dat de vader van een van mijn klaskameraadjes heelwat van die panelen geschilderd heeft : de heer Lierman.
Aangekomen in de Mariastraat, aan de ingangspoort, stond meestal de 'frère' (leken waren er toen nog niet). Het blauwe petje met witte streepjes werd eerbiedig van het hoofd getild, de broeder werd met een hoofdknik gegroet en de schooldag kon beginnen.

De **lagere school** zou onopgemerkt voorbij gegaan zijn, ware het niet dat het **'zangkoor'** er een speciale dimensie aan gegeven heeft. Als sopraantje had ik de gelegenheid deel te nemen aan de **Lourdes**reis van 1954.
In 1956 was ik al in de **humaniora** en behoorde tot de alt-stemmen; ik mocht mee naar **Italië**. Het was een rondreis in Noord-Italië met opvoeringen in Milaan, **Venetië** (foto), Verona ….

ARCHIEFJES

ARCHIEFJES – Even kennismaken - Marc VANDAELE 6

In die vijftiger jaren mocht het als een voorrecht beschouwd worden dergelijke reizen te maken, op zo'n jonge leeftijd; mijn ouders waren nooit zo ver geweest. De Wereldtentoonstelling van 1958 was wel een merkwaardig evenement in die tijd van de middelbare school. Alle schoolreizen namen toen de richting Brussel. Na de lagere cyclus opteerde ik voor de economische afdeling aangezien ik meer affiniteit had tot talen dan tot de wiskunde en wetenschappen.
Wat op school het meest indruk maakte als gebouw, waren de oude feestzaal en de kapel die - zoals vele andere onschuldige slachtoffers van de modernisering - in de jaren 60 de plaats moesten ruimen voor een nieuwe feestzaal en een nieuwe kapel.

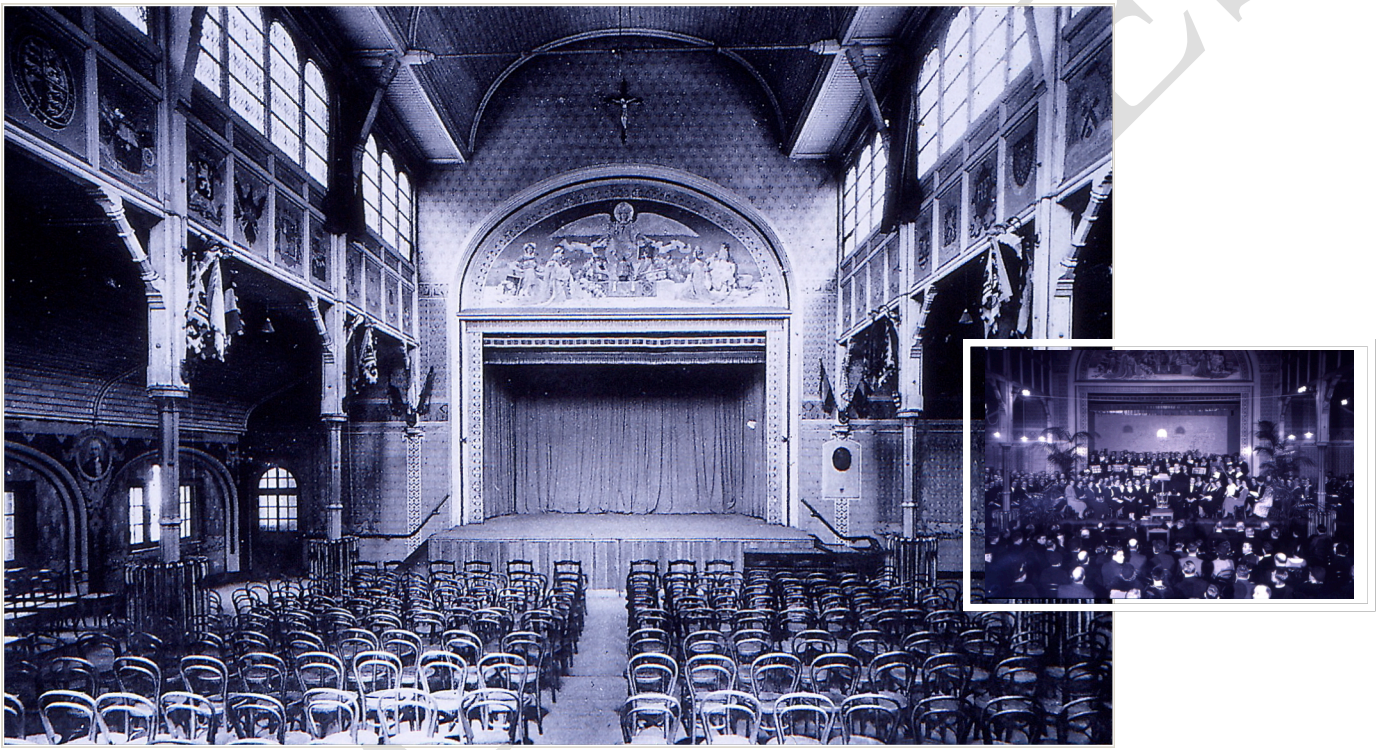

Nog vlug een fotootje tonen van die indrukwekkende feestzaal van de Frères met zijn Thonetstoelen (binnenkort is er niemand meer die zich nog die oude zaal kan herinneren !). Het was de gezellige plaats van bijeenkomst, van iedereen die maar iets met de school te maken had. Niet te vergeten : van televisie was er geen (tot ± 1955) of nauwelijks sprake.
(Foto's CONCORDIA en schoolarchief SFX)

In die zaal hadden de culturele manifestaties plaats die de Frères te bieden hadden : de Speelschaar (wat een mooie naam !), het Zangkoor, de Toneelkring en zoveel meer… Mijn vroegste herinnering aan die zaal is een *'bonte avond'* (zo heette dat toen) waarin een sketch werd opgevoerd door een zekere Alain Rosseneu. Dat moet eind jaren 40 geweest zijn. Alles paste volledig in zijn tijd want het ging over iemand die een Duitse tweedehandswagen had gekocht en er de werking van beschreef … Om de auto te doen starten had men de zwengel nodig waarmee de

motor werd aangetrokken. Het bijhorend geluid werd nagebootst door de namen die toen de actualiteit hadden beheerst. Bij het aanzwengelen ging het over *Hitler, Hitler, Hitler* … Hierbij zorgden de nodige gebaren voor de nodige verduidelijking. De motor startte … *Rommel, Rommel, Rommel* … Nog even het water van de radiator controleren … De radiatordop met moeite opendraaien … *Göööööring.* Met een jerrycan water bijvullen … *Goebbels, Goebbels, Goebbels* … Uiteindelijk vertrekken … Het begint te regenen. De ruitenwissers aanzetten … *Von Ribbentrop, Von Ribbentrop, Von Ribbentrop* … Obstakel op de weg … klaxonneren … *Von Papen, Von Papen* … Een beetje pech … een band die 'lost' … *SS… SS …SS…* En zo ging het maar door…

Vanaf mijn zestiende heb ik steeds een levendige interesse gehad voor alles wat de actualiteit en geschiedenis betrof. Mijn informatiebronnen waren echter nog heel beperkt. Natuurlijk de boeken van de schoolbibliotheek en boeken die ik kreeg of zelf kocht. Daarbuiten een heel ongewone informatiebron : in de 'beenhouwerij' werd het vlees steeds verpakt in daartoe bestemd papier en daarna nog eens gewikkeld in krantenpapier. De klanten brachten hun oude illustraties naar de winkel en "na inzage daarvan genomen te hebben" werden de bladen losgemaakt en gebruikt als inpakpapier. Alvorens het tot dat stadium kwam, kon ik dus die magazines uitpluizen en er de mooiste reportages uithalen. Heelwat van de documentatie voor mijn latere geschiedenislessen haalde ik uit "Stern" en "Paris-Match". "Ciné-Revue" en "Radar" werden door de vaderlijke censuur verwijderd en kwamen niet in aanmerking als verpakking.

Radio - bij gebrek aan televisie - was eveneens een belangrijke bron van informatie. Na school snelde ik naar huis om er de nieuwsberichten te beluisteren over Caryl Chessman (de man die twaalf jaar na zijn vonnis werd terechtgesteld) of over Eichmann (medeverantwoordelijk voor de "Endlösung") of over Kroetsjov die in de UNO zijn misnoegen had geuit door met zijn schoen op zijn 'desk' te kloppen.

Thuis konden mijn ouders zo boeiend vertellen over de wereldoorlogen die ze beleefd hadden, eerst als kind, later als jonge ouders. Als leerling bij de Frères had ikzelf oud-strijders als leerkracht, die maar niet uitverteld raakten over die moeilijke tijden. Van jongsaf aan had ik reeds het sterk vermoeden dat ik op de beste plaats en in de beste tijd geboren was. Geen oorlog gekend, en opgegroeid in een periode van Europese economische bloei, met eerst wat groeipijnen maar leidend naar de 'golden sixties'. De **Koude Oorlog** zorgde wel voor spanning maar de oorlog bleef 'koud'. De Europese Unie zorgde ervoor dat Europese problemen op vreedzame manier werden opgelost.

ARCHIEFJES

ARCHIEFJES – Even kennismaken - Marc VANDAELE 8

Eind jaren vijftig had ik me aangesloten bij de scoutsgroep van de school : **Sint-Franciscus-Xaverius**. Zoals in iedere groep die deel uitmaakte van het V.V.K.S, was er ook een proost of aalmoezenier. Onze proost was niemand minder dan **Broeder Gaëtan**, één van de stichtende leden van de heemkundige kring **Sint-Guthago**, een vereniging vooral geïnteresseerd in de geschiedenis van de Zwinstreek. Het spreekt dan ook vanzelf dat heelwat van onze fietstochten - geleid door onze proost - de richting namen van Damme, Lapscheure, Knokke, Sluis, Sint-Anna-ter-Muiden en Retranchement. De periode van de Tachtigjarige oorlog was dus een regelmatig besproken onderwerp en de namen **Hazegras, Monnikerede, Krinkeldijk, Isabellafort** … kwamen steeds terug.

Met de patrouille op tocht langs de 'Ieperlee', ofte Oostendse vaart, ofte kanaal Oostende-Brugge. Onderricht door onze P.L. (patrouilleleider) G. V.

Na een stage als 'vaandrig' in de scoutsgroep **Koning Boudewijn B.E.** (B.E. = Bijzondere Eisen = gehandicapte scouts) van hopman **Paul Dupan**, besloot ik bij deze groep aan te sluiten (1959-1960). Er was een Brugse afdeling die een patrouille had voor jongeren met een visuele of auditieve handicap (Snaggaardstraat), en een patrouille voor scouts met een fysieke handicap. De andere afdeling bevond zich in het **Dominiek Savio**-instituut te Gits, met vooral jongeren met een fysieke beperking.

Beernem 1960, nabij de snelweg Oostende-Brussel (waarop toen het verkeer van legervoertuigen drukker was dan normaal; het was de periode van de Congolese onafhankelijkheid en de moeilijkheden die eruit voortsproten).

Eedaflegging Jongverkenners

Die scoutsperiode was een zeer interessante fase in mijn leven. Dom **Anselm Hoste** - de latere abt van de abdij van Steenbrugge en auteur van heelwat historische werken - was er onze aalmoezenier. Ook hij heeft bijgedragen tot het verzamelen van mijn "Archiefjes".

ARCHIEFJES – Even kennismaken - Marc VANDAELE 9

Hij was het die mij hielp bij het vertalen van de Latijnse passages in brieven uit de jaren 1818-1819. Zò goed was de verstandhouding binnenin de groep dat - nu meer dan 50 jaar nadien - leidsters en leiders van de Koning Boudewijngroep nog jaarlijks bijeenkomen voor een gezellige babbel en knabbel, dit alles onder het waakzaam oog van hopman Paul.

16 oktober 2012, bijeenkomst van de (bijna) volledige leiding in het mooie stadje LO, bij zuster Lena (jarenlang AKELA bij de B.E.–groep, afdeling Gits). V.l.n.r. Marc, Johan, Anselm, Suz, Lena, Paul, Luk (gezeten), Christiane en Ingrid. Afwezig was Maria VH.

*In 2014 was het in **Deerlijk** te doen, bij Luc en Ingrid. Het was een uitstekende gelegenheid om even het Amerikaans kerkhof van Waregem te bezoeken, waar even tevoren president Barak Obama hulde had gebracht aan de gesneuvelde Amerikanen.*

V.l.n.r. *Marc, zuster Lena, Ingrid, Paul, Gilbert, Christiane, Suz, Luc, Kate-lijne (assistente).* Gezeten : *Anne-Marie, Luk, Greta.*

***2015 - Greta** en **Luk** waren de organisatoren van onze traditionele, jaarlijkse bijeenkomst. **Greta** had een bezoekdag gepland op het domein **Dominiek Savio** te Gits. Het was voor hopman en leidsters een terugkeer naar de **'roots'** van de **Koning Boudewijngroep B.E.** Alles was immers begonnen – in de jaren 50 –*

ARCHIEFJES

in het Dominiek Savio Instituut : hopman ***Paul Dupan*** *had de vraag gekregen een scoutsgroep op te richten voor de gehandicapten van het Instituut, hetgeen geschiedde.*

Voor onze jonge gids ***Mieke Stragier****, die ons deskundig rondleidde op het domein, was de ontmoeting met* ***Paul, Lena, Christiane*** *en* ***Ingrid****, de gelegenheid om kennis te maken met actoren uit die pioniersjaren. (Even* ***Wikipedia*** *raadplegen :* **Dominiek Savio Instituut** *…)*

Foto's : Luc Ravelingien

ARCHIEFJES

ARCHIEFJES – Even kennismaken - Marc VANDAELE 11

Na mijn middelbare school ging het in 1961 richting Regentaat **Torhout**. Graag had ik **geschiedenis** gestudeerd, doch daarvoor was toen een bijkomend jaar Latijn zonder studiebeurs een té grote kost, en dus maar onmiddellijk gekozen voor een andere favoriet : regent **Moderne Talen**. Gedurende 34 jaar was ik leraar bij de Frères, de school waar ik het grootste deel van mijn jeugdjaren had doorgebracht. Behalve de Franse taal die ik er te onderwijzen kreeg, had ik het geluk en de eer ook geschiedenis te mogen geven in de eerste jaren van de lagere cyclus. De directeur (Broeder **Lucien**) kende mijn grote belangstelling voor dit vak en dit liet me toe gedurende ettelijke jaren - naast mijn Franse cursus - te vertellen over middeleeuwen en moderne tijd aan een deeltje van de toenmalige Brugse jeugd. Voor mij was **geschiedenis** het *collectief geheugen*, ontstaan dankzij de inspanningen van degenen die er zich bewust van waren dat - indien *zij* het niet zouden bewaren - alles reddeloos verloren zou gaan. Wat een geluk dat er verzamelaars zijn die, elk op hun gebied, stukken van het verleden veilig opbergen, onder de loep nemen en doorgeven aan volgende generaties. In het geschiedenisonderricht wordt voortdurend beroep gedaan op dat "collectief geheugen" en om het levendig voor te stellen is **verteltrant** nodig. Mijn interesse voor de sporen van de vergane tijd, maakte dat ik een verzamelaar werd van getuigenissen - gesproken, geschreven of gedrukt - van recente of minder recente geschiedenis. Die bijeengegaarde documentatie is mij tenzeerste te pas gekomen tijdens mijn lessen en tijdens mijn reizen.

Behalve het Frans op school, kwamen daar in 1972 de cursussen Frans bij aan het Brugse **Vormingsinstituut**. Eerst een cursus voor volwassenen, later ook voor hosts en hostessen. De ervaring opgedaan op deze niveaus – jongeren, jong-volwassenen, volwassenen - was uiterst positief. Met de volwassenen en de hostessen ging het vanaf 1984 regelmatig richting **Parijs**. Het programma geschiedenis dat te onderwijzen viel in de lagere cyclus van het middelbaar onderwijs, leunde dikwijls heel dicht aan bij de geschiedenis van Frankrijk … dus, twee vliegen in een klap. Aan die talrijke trips naar Parijs met de cursisten van Frans IV en Frans V, met de hostessen en hosts, en met de scoutsvrienden, hou ik de **mooiste** herinneringen over (zie PARIS).

Vanaf 1986 had ik - dank zij de maatregelen van toenmalig minister van Onderwijs Daniël **Coens,** en de toestemming van de directie - de mogelijkheid een deel van mijn uurrooster bij de Frères aan een jonge collega af te staan zodat meer tijd vrijkwam voor de Franse cursus bij de hostessen en de hosts.

In 1998 kwam het afscheid van het onderwijs in het middelbaar onderwijs van de Frères. Ik had praktisch een halve eeuw van mijn leven doorgebracht in de school tussen Mariastraat en Nieuwstraat (1947-1998). Van toen af aan was alles alleen nog gericht op het **Vormingsinstituut** en op de toekomstige **ARCHIEFJES**.

ARCHIEFJES

Mijn collega's waren wel enigszins verwonderd toen ik als afscheidsgeschenk, niet een cultureel pakketje boeken of een voorraadje wijn verlangde, maar een ouderwetse motorhelm voor mijn verdere ontdekkingsreisjes op mijn brommer.

Juni 2004
Op weg naar de festiviteiten ter gelegenheid van de 60ste verjaardag van de ontscheping in Normandië.

In 2007 werden de onderwijs-activiteiten stilgelegd (65 jaar). Sindsdien is het de **extra** grote vakantie. Het is de laatste fase van het leven en als nooit tevoren begrijpt men Shakespeare's **Hamlet** in zijn derde 'act', eerste 'scene' die we gingen bewonderen in de film met Laurence Olivier… **TO BE or NOT TO BE**. Nu is het nog steeds de tijd van **TO BE**, en zoals het meestal voorkomt bij gepensioneerden … **tijd tekort** !

ARCHIEFJES

Cherchez la femme ...

Een heel nieuw en belangrijk hoofdstuk in het leven begint met het ontmoeten van één of dé levenspartner. Gezien mijn studiekeuze - bij gebrek aan **geschiedenis** - op **Moderne Talen** gevallen was, vond ik het noodzakelijk mijn kennis van die vreemde talen aan de werkelijkheid te toetsen. Broeder **Leon**, mijn leraar Frans in de laatste jaren van de humaniora - die tevens leraar geweest was in een school van de **Broeders Xaverianen** te Spy, in Wallonië - vond voor mij een vakantieplaats in de sympathieke familie van een van zijn oud-leerlingen (1961).
In 1964 ontmoette ik te Jambes, een 'demoiselle' uit **Liège**, met wie ik vier jaar later (1968) in het huwelijk zou treden. Onze verlovingstijd had als decor de communautaire spanningen i.v.m. Voeren en Cie en ons huwelijk is te situeren in de periode van de studentenrevoltes en van *'Leuven Vlaams'* en *'Walen buiten'*, om maar even de 'ambiance' te schetsen. In onze respectievelijke families was daar weinig van te merken of werd het netelig onderwerp diplomatisch vermeden.

4 mei 1968 – stadhuis Seraing - Burgemeester J.-J. Merlot links op de foto.

Het burgerlijk huwelijk (4 mei 1968) had plaats in het stadhuis van **Seraing**, en het was **Joseph-Jean Merlot** die ons burgerlijk in de echt verbond. J.-J. Merlot was toen lid van de regering Gaston Eyskens, en zou even later (januari 1969) de dood vinden in een verkeersongeval.

Het kerkelijk huwelijk werd ingezegend op 4 juli 1968, in de kerk van het lieflijke dorpje **Chardeneux, -** waar Anne-Marie was opgegroeid bij haar grootouders. Chardeneux (een van de mooiste dorpjes van Wallonië). De driehoek Brugge – Seraing – Chardeneux zou de volgende jaren een frekwent af te leggen traject worden om de familiale banden in stand te houden. **'Gros parrain'** van Chardeneux (grootvader van A-M), en zijn broer, Tonton **Félix**, zouden me dikwijls vertellen over hun jeugd in die beginjaren van de twintigste eeuw. (Zie 14-18 Tonton Félix).

Nog even filosoferen bij het bekijken van die souvenirs. Van de vele aanwezigen die in de kerk te zien zijn, zijn er nog maar weinig in leven en de jeugd van toen heeft nu de pensioenleeftijd bereikt.

ARCHIEFJES

Fotootjes zoals er vele zijn, maar niet zonder sentimentele waarde. ***Félix*** *en broer* ***Joseph*** *die konden vertellen* ***over 'le bon vieux temps'****, die niet zo* ***'beau'*** *was.*

Het mooie romaanse kerkje van ***Chardeneux*** *was het decor voor deze dag. De tweetalige mis werd opgedragen door* ***Dom Anselm****, de aalmoezenier van onze scoutsgroep, en de scoutsleiding was er aanwezig. Op de foto : hopman Paul, eega Suz en de kinderen die voor de gelegenheid naar Chardeneux waren gekomen.*

Voor mij, als voor Anne-Marie, kreeg het leven er een dimensie bij : we openden beiden een venster op een andere wereld. Na het huwelijk vestigden we ons in Brugge. Voor mij ging het beroepsleven gewoon verder ; niet voor Anne-Marie. Zij moest zich aanpassen aan de nieuwe omgeving, aan een andere mentaliteit, aan een andere taal. Een plaats vinden op de arbeidsmarkt was niet zò evident. In 1969 werd ze secretaresse in een import-exportfirma en dat gedurende acht jaar. Toen waagde ze de stap naar het zelfstandig ondernemen. Ons huwelijk bleef kinderloos en we hielpen elkaar dus bij het verwezenlijken van onze respectievelijke doelstellingen. Mijn vele reizen, buitenlandse cursussen en stages, zouden onmogelijk geweest zijn zonder haar goedkeurend enthousiasme. Zij kende mijn grote belangstelling voor geschiedenis en wat ermee verband hield en heeft me dan ook geholpen bij het verzamelen van de documentatie. Dank zij Anne-Marie heb ik tientallen jaren plezier beleefd bij het uitpluizen van de *Van Caneghemkoffer* (Zie J-A. Van Caneghem) en van de vele *oorlogskranten*. Haar aandeel in de ARCHIEFJES is dus niet te onderschatten en het **Cherchez la femme** is zeker verantwoord.

Of ik me geamuseerd heb met die correspondentie van 2 eeuwen geleden !!! Teruggeplaatst worden in het dagelijks leven van het **Département de la Lys** en meekijken over de schouder van de **architecte-voyer** en van zijn dochter, **Catherine**, was een voorrecht en een belevenis op zichzelf. De tijd besteed aan het 'ontcijferen' van brieven en documenten, gaande van 1796 tot 1840 was immens, maar immens was ook het plezier daarmee verbonden …

ARCHIEFJES

ARCHIEFJES – Even kennismaken - Marc VANDAELE 15

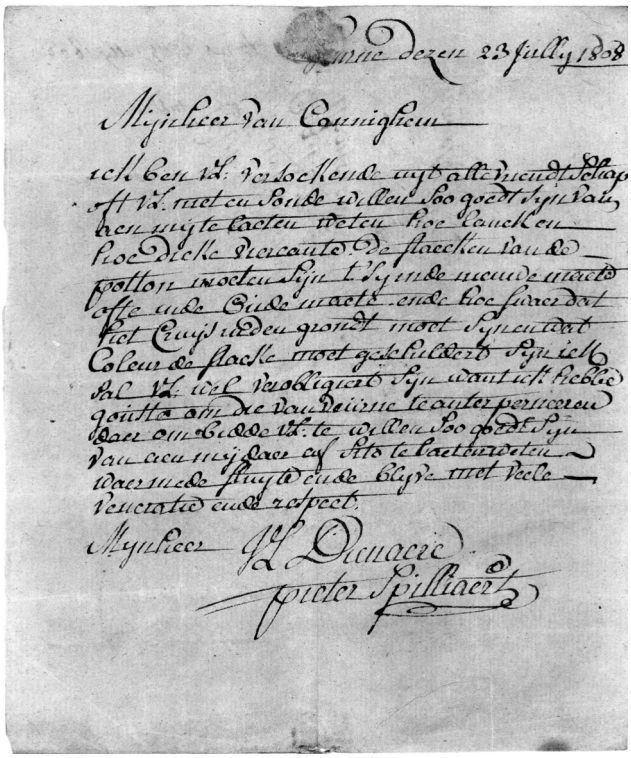

Aen Mijnheer
Mijnheer Van Kandighem
Argijteck Vollan (volant)
woonende
tot brügghe
franck

Veurne dezen 23 Jully 1808

Mijnheer Van Cannighem
ick ben UL: versoekende uyt alle vriendtschap oft UL. niet en soude willen soo goedt syn van aen mij te laeten weten hoe lanck en hoe dicke viercante de staecken van de potton moeten sijn t' Sij in de nieuwe maete ofte inde oude maete ende hoe swaer dat het cruys in den grond moet syn en wat coleur de staeke moet geschildert syn ick sal UL: wel verobligiert syn want ick hebbe gouste om die van Veürne te anterperneeren daer om bidde UL: te willen soo goedt syn van aen mij daer af iets te laeten weten waermede sluyte ende blijve met veele veneratie ende respect.

Mijnheer UL(ieden) Dienaere

pieter Spilliaert

Mijn verzameling dagbladen uit de periode 1914-1918, stelde me in staat die **Eerste Wereldoorlog** te volgen alsof ik gezeten was in het **Theater van de Tijd**, en dan nog op de eerste rij.

Erscheint täglich!

Rheinisch-Westfälische Zeitung

Preis: 10 Pfennig

Essen.

Besondere Kriegs-Ausgabe für den westlichen Kriegsschauplatz.

Lückenlose Wiedergabe unserer 2 Tages-Ausgaben.

Essen, Samstag, 18. August 1917.

Ein voller Sieg der deutschen Waffen in Flandern

Der große Sturm.

Trotz schwerer Opfer keine Erfolge für den Feind.

Die Friedensnote.

M.V. 2014

update – Scoutsbijeenkomst 29 oktober 2015

ARCHIEFJES

In Memoriam -
Dom Anselm OSB 30 december 1930 – 12 juni 2017 (Toon Hoste)
Aalmoezenier van de scoutsgroep B.E.-Koning Boudewijn

22 oktober 2016 –
Dom Anselm op het Gouden Jubileum van **Johan** en **Anni**.
(foto Johan Suffys)

Onzeglijk hoe de trieste mare van het overlijden van Dom Anselm ons ontwapend heeft achtergelaten. Het bericht dat zijn levenseinde aankondigde, heeft ons eens te meer doen filosoferen over de broosheid van het leven, over TO BE en NOT TO BE. Het leven lijkt wel de wolframdraad in een gloeilamp : eenmaal gebroken, gaat het licht uit en het euvel is niet te herstellen.
Het onherroepelijk 'vaarwel' aan onze aalmoezenier roept bij ons, leden van de B.E. Koning Boudewijngroep, een sliert van herinneringen op, die zijn zin voor humor, zijn kennis, zijn bescheidenheid, zijn individuele beleving van het christelijk ideaal, voor de geest roepen. Voor onze aalmoezenier zijn voortaan alle problemen opgelost. Wij blijven achter met de leemte, de treurnis en de vaststelling dat 'vergankelijkheid' niemand ontziet. Onze troost is het positieve dat overblijft : de gedachte dat Dom Anselm deel heeft uitgemaakt van ons levensdecor.

HEEMKRING

M.V.- Juli 2017

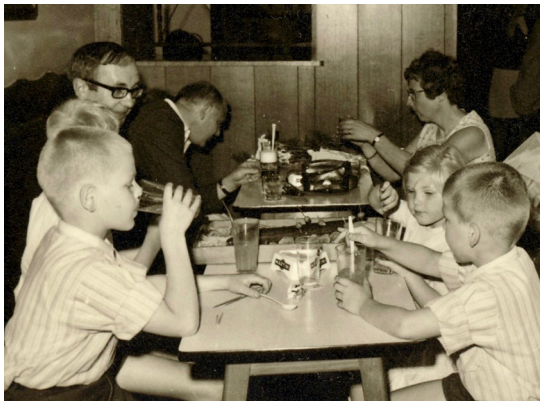

4 juli 1968 – Onze aalmoezenier met de '**Dupant**jes', op het huwelijk van **Marc** & **Anne-Marie**.

Onze aalmoezenier op het afscheidsfeestje van zuster **Lena** 28 juli **1961** (uit het mooie fotoalbum van Luk).

In Memoriam – PAUL DUPAN – Brugge 19 april 1933 – 13 juni 2018
Leider van de scoutsgroep B.E.-Koning Boudewijn.

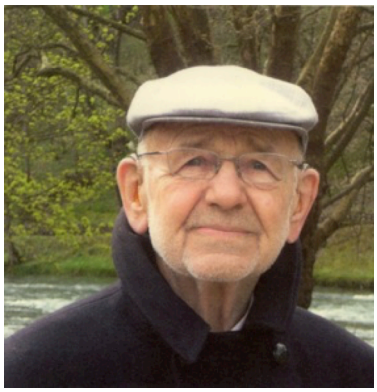

Foto genomen door de kinderen, tijdens de Lourdesreis - 2016

Op woensdag 13 juni 2018 overleed in WESTERVIER, onze hopman Paul. Op 20 juni had in de St-Baafskerk (St-Andries-Brugge) - de kerk waar hij zich zovele jaren had ingezet voor pastoraal werk – de begrafenisplechtigheid plaats. De overvolle kerk was een duidelijke graadmeter van de appreciatie alom voor de overledene. Het besef dat ons menselijk leven beperkt is in de tijd, en vergankelijkheid ons aller lot is, maakte dat het een afscheid werd waarin aanvaarding en gelatenheid stevig werden aangevoeld. Er werd teruggeblikt op het rijkgevuld leven van Paul aan de hand van objecten die herinnerden aan wat hem typeerde, of aan wat een mijlpaal was in zijn leven. Zo het rode mutsje uit de Durbuy-tijd dat precieus werd bewaard en dat de aanzet was voor een bijna 60 jaar huwelijksleven met Suz. De hoed en de das van zijn scoutsuniform leidde tot de evocatie van zijn scoutsperiode ; daarbij werd dit eerbetoon gebracht …

Beste Paul,
Indertijd zongen we het welbekende lied …
Mijn hoed die heeft vier deuken, vier deuken heeft mijn hoed. En had hij geen vier deuken, dan was het niet mijn hoed.
Die hoed van jou doet mij nu denken aan je grote dienstvaardigheid. De deuken erin, aan de fasen in je scoutsleven : verkenner bij St-Leo, muzikant in de Scoutsharmonie met dezelfde naam, stichter en toegewijde hopman van de Koning Boudewijn-BE , een groep voor gehandicapte scouts in het Dominiek Savio-instituut te Gits, en een afdeling te Brugge.
Gedurende meer dan een halve eeuw bleef – dankzij Paul – een hechte band bestaan tussen hopman, aalmoezenier, akela's en leiders. Verleden jaar moesten we afscheid nemen van onze aalmoezenier, vandaag van onze hopman.
Dank je wel, Paul, voor al die mooie jaren !

Wij allen - scouts van de BE Koning Boudewijn - kunnen enkel nog maar verder leven met de mooie herinneringen die we overhouden :
- aan de kampen met de scouts van Dominiek Savio, en de scouts met visuele of auditieve beperking van het Spermalie-instituut te Brugge,
- aan de gezellige vergaderingen bij Paul en Suz, Hogeweg 47 te Sint-Andries.
- aan de mooie uitstappen en bijeenkomsten …

ARCHIEFJES

Hopman Paul en pastoor Bonduaux van Arneke (Frans-Vlaanderen) tijdens een van onze uitstappen met de groep. (1990-05-05)

Twee spitsbroeders : Aalmoezenier Dom Anselm en Hopman Paul op het Pinksterenkamp 1959

Nu we zelf een dagje ouder worden, en bemerken dat meer en meer elementen uit ons levensdecor wegvallen, komen we tot het besef dat ons *'lang leven'* toch wel heel kort is. Wie schreef het ook weer … *dat we ons leven doorbrengen met afscheid te nemen van degenen die vertrekken, tot we afscheid nemen van degenen die blijven …*

M. V. – juni 2018

ARCHIEFJES